

Nijlen

Bestuursakkoord 2019-2024

Inhoudsopgave

Financiën	2
Gemeentelijke dienstverlening	3
De gemeente als werkgever	4
Lokale Handel, Landbouw & Nijverheid	4
Milieu, natuur, platteland en afvalbeheer	6
Ruimtelijke ontwikkeling	8
Publieke Ruimte en patrimonium	9
Mobiliteit	10
Sociaal	14
Onderwijs.....	17
Sport	18
Jeugd	21
Cultuur	22
Toerisme.....	22

Het bestuursakkoord formuleert de bouwstenen zo ruim mogelijk zodat er bij de uitwerking van het beleid op maat ruimte is voor participatie van de betrokkenen met wie de politieke verantwoordelijken overleggen. Wel worden belangrijke werkpunten naar voor geschoven waarmee het lokale bestuur aan de slag moet in het kader van het Beleids- en Beheerscyclus (BBC) 2020-2025.

Financiën

We houden Nijlen financieel gezond.

Kostenbewust omspringen met het geld van de gemeente krijgt alle aandacht. Het voortzetten van een gezond financieel beleid heeft drie grote vertrekpunten: de actualisering van de prijzen voor gemeentelijke diensten, de optimalisering van het aankoopbeleid van het lokale bestuur, de Beleids- en Beheerscyclus (BBC).

De actualisering van de retributies voor de komende 6 jaar voorziet in correcties voor mensen die het financieel moeilijk hebben. Waar de gemeente meerwaarde biedt, kunnen de aangerekende prijzen meer dan kostendekkend zijn.

We gaan slim om met kansen die de financiële markten bieden, maar houden terdege rekening met schommelingen op de langere termijn. Daarom beperken we de risico's. We combineren die oefening met een zoektocht naar nieuwe eenmalige dan wel structurele inkomsten die de burgers niet treffen.

De optimalisering van het debiteurenbeheer krijgt bijzondere aandacht. Geld waar we recht op hebben moeten we op een zo efficiënt mogelijke manier innen. Dat geldt eveneens voor de subsidiëring van projecten door andere overheden of organisaties.

We leggen prioriteiten vast in de grote projecten, die een zware en weerkerende financiële impact hebben op het budget. Bij een ongewijzigde netto inkomstenstroom sneuvelen er binnen elk beleidsdomein wensen. Te meer omdat de taxshift de inkomsten vermindert die de gemeente haalt uit de personenbelasting en de opcentiemen.

We brengen de pensioenlasten van de gemeente in kaart en valideren ze. Dat komt de duidelijkheid over de gemeentelijke financiële mogelijkheden ten goede. Die transparantie vergemakkelijkt de budgettaire discussies.

We maken maken grondig werk van het aankoopbeleid, dat nog beter kan. De doelstelling is dat beleid helemaal op orde te hebben tegen het midden van de legislatuur.

Daarvoor zetten we een concreet project op touw binnen het team Financiën, Aankopen en Contracten (FAC).

Aankopen vormen in vele gevallen het sluitstuk van beleid. Ze moeten aan de beste voorwaarden gebeuren en die zijn veel ruimer dan louter financieel. De optimalisering komt er dankzij het doorgedreven in kaart brengen van alle uitgaven, inclusief die voor het onderwijs, en het prioritair kritisch bekijken van de grootste kostenposten, die we waar nodig zo snel als mogelijk geclusterd opnieuw in de markt zetten. Bovendien stellen we een duidelijke aankoopkalender op zodat het werk correct kan worden ingepland.

Naast die structurele elementen en hun bijbehorende proces zoeken we naar een uniforme manier om aankopen te initiëren. We moeten af van de ad-hoc bestellingen door medewerkers, die niet altijd aan de beste voorwaarden gebeuren en waarvan het proces van levering, ontvangst en facturatie niet altijd efficiënt verloopt.

Om de financiën van de gemeente gezond te houden, kiezen we binnen de Beleids- en Beheerscyclus (BBC), die tegen eind 2019 moet zijn uitgewerkt, voor een beperkt aantal geïntegreerde doelstellingen

waarbij alle beleidsdomeinen aan bod komen. Acties en actieplannen worden duidelijk van die doelstellingen gescheiden.

De totstandkoming van de nieuwe BBC is een participatief proces. Het College van Burgemeester en Schepenen (CBS), en het managementteam (MAT) werken nauw samen. De gemeenteraad wordt betrokken, we houden rekening met de memoranda van de adviesraden en we organiseren een online bevraging en een fysiek participatiemoment.

De BBC wordt een primair sturend element voor het CBS en het MAT. Hij koppelt beleid met de cijfers zodat beide glashelder zijn voor de komende 6 jaar. Er komt een managementrapportage en we koppelen correcte beleidsindicatoren aan onze doelstellingen. Dat alles maakt een stevige opvolging van het beleid mogelijk.

Gemeentelijke dienstverlening

Respectvolle en laagdrempelige dienstverlening op maat.

Dienstverlening zit in het DNA van het lokale bestuur. We bieden diensten aan langs diverse, goed uitgebouwde kanalen en geïntegreerde diensten. We doen dat op een kostenvriendelijke wijze en werken laagdrempelig waarbij we proactief meedenken met de mensen. In alles wat we doen staat de burger centraal.

De Nijlenaar moet gemakkelijk toegang krijgen en gebruik kunnen maken van de gemeentelijke dienstverlening. Hij/zij moet niet zelf zoeken naar de gewenste dienst. De gemeente doet dat voor hem/haar door haar interne processen op elkaar af te stemmen, samen te werken, informatie te centraliseren en te delen. Daardoor hoeft de burger niet steeds naar het gemeentehuis te komen, maar kan hij/zij zijn/haar zaken van thuis uit regelen. Uiteraard kunnen mensen die niet online wensen te werken, in het gemeentehuis de kwaliteitsvolle dienstverlening genieten waar ze recht op hebben.

Thuis met de gemeente kunnen communiceren, veronderstelt van de overheid hoogstaande online tools. We gaan die uitdaging aan en versterken de zoektocht naar producten en diensten die digitaal te bieden zijn. Ze worden in een centraal, gebruiksvriendelijk en klantgericht digitaal thuisloket ondergebracht. Voorts staan we de burger graag te woord via de veranderende en toenemende communicatiekanalen zoals de website van de gemeente, sociale media, WhatsApp, ...

Dat alles resulteert in de mogelijkheid voor de Nijlenaar om zijn lokaal bestuur te bereiken op meerdere wijzen: fysiek in het gemeentehuis, online, langs één telefoonnummer en één mailadres. Die waaier aan mogelijkheden vloeit voort uit de diversiteit van de bevolking. Doel is voor iedereen te voorzien in een bereikbare, begrijpbare en betaalbare dienst- en hulpverlening. Het al dan niet online werken, maakt geen verschil bij het geven van een kwaliteitsvol antwoord op de vraag van de mensen. Alle burgers zijn gelijkwaardig. Wie in het gemeentehuis zijn zaken komt afhandelen, bedienen we op eenzelfde kwaliteitsvolle wijze als wie thuis online dienstverlening vraagt. De website van het lokaal bestuur Nijlen bouwen we verder gebruiksvriendelijk uit.

Respectvolle en laagdrempelige dienstverlening op maat is de regel. Om dat steeds verder te optimaliseren, starten we met testpanels van burgers en tevredenheidsmetingen. We vragen de Nijlenars naar hun mening over de gemeentelijke dienstverlening. Daardoor krijgen we zicht op wat goed werkt en waar het beter kan.

De gemeente als werkgever

Een gemotiveerde medewerker maakt een hemelsbreed verschil.

De Nijlenaars de dienst- en hulpverlening bieden waar ze recht op hebben, veronderstelt medewerkers die van wanten weten en met plezier naar hun werk komen. Daarvoor is een doordachte Human Resources (HR) beleid nodig. Enkel met zo'n HR-strategie kan de gemeente haar ambities voor dienst- en hulpverlening aan de burgers waarmaken. Het HR- beleid omvat een personeelsplan over meerdere jaren, financiële haalbaarheid inclusief.

De gemeente staat als werkgever voor heel wat uitdagingen, die voortvloeien uit bijvoorbeeld de vergrijzing en de krapte op de arbeidsmarkt. De HR-strategie die we voorstaan, maakt het mogelijk de medewerkers van de gemeente flexibel en duurzaam in te zetten, het huidige loopbaanbeleid te hervormen en de juiste rollen en verantwoordelijkheden bij de juiste mensen te plaatsen. De gemeente verliest bij dat alles haar sociale rol als werkgever niet uit het oog.

De voorbije jaren is hard gewerkt aan de professionalisering van het HR-beleid. We blijven die weg bewandelen en plannen nieuwe structurele stappen naar meer efficiëntie, zoals het digitaliseren van verschillende HR-processen. Het wordt een nieuwe duurzame bijdrage aan een kwaliteitsvolle en efficiënte dienst- en hulpverlening.

Ook het stimuleren van klantgericht leiderschap moet helpen onze ambities waar te maken. De HR-afdeling coacht leidinggevenden zodat ze in staat zijn de klantgerichtheid van hun medewerkers en de organisatie te verhogen. Die coaching focust op het tot stand brengen van een positief werkklimaat, waar feedback en open communicatie een prominente plaats hebben. Dat positief klimaat binnen de diensten houdt voorts een warm onthaalbeleid in waardoor nieuwe medewerkers zich snel thuis voelen in onze organisatie. We doen tevens aan eindloopbaanbegeleiding.

Een goed personeelsbeleid geeft medewerkers kansen om door te groeien dankzij carrièreplanning op maat. Het bieden van opleidingsmogelijkheden en het bewaken van een evenwicht tussen werk en privé, zijn twee andere essentiële punten om het label 'great place to work' te kunnen dragen. HR heeft daar een doorslaggevende rol bij te spelen. We zien de HR-afdeling als een gewaardeerde partner binnen het lokale bestuur, die meewerkt aan de totstandkoming door de hele organisatie heen van een kwaliteitsvolle en efficiënte dienst- en hulpverlening aan de interne en externe klanten. Daar hoort bij: inspelen op de prestaties en de motivatie van de medewerkers, van wie we het welzijn niet uit het oog verliezen.

We willen ons een 'great place to work' kunnen noemen. We gaan door met de jaarlijkse en wetenschappelijk onderbouwde medewerkersbevraging en met de daaruit voortkomende acties die de gemeente voort doet evolueren als werkgever voor wie vertrouwen, trots, eerlijkheid, respect en collegialiteit geen holle begrippen zijn.

"Iedereen Mee" vergt een constante aandacht in alle geledingen van de organisatie. Mensen begeleiden, bijvoorbeeld in hun voorbereiding op examens, is daar een middel toe. Net als medewerkers concreet meegeven wat hun werk inhoudt. En we mogen niet vergeten dat het figuurlijke schouderklopje en een persoonlijke bedanking het welzijn en de motivatie van de medewerker verhogen.

Lokale Handel, Landbouw & Nijverheid

We zetten Nijlen met al haar troeven en faciliteiten op de kaart.

Nijlen met al haar troeven en faciliteiten op de kaart zetten, betekent oog hebben voor de bedrijvigheid in en levendigheid van de gemeente waar het goed is om te wonen, te leven en te ondernemen. Het gemeentebestuur waakt over een goed ondernemersklimaat. Dat beleid houdt in dat de gemeente de meedenkende zelfstandige ondernemer hoort en hem/haar op een vlotte en efficiënte manier helpt. Een ondernemersvriendelijk beleid betekent dat de handelskernen, in lijn met ons mobiliteitsbeleid, vlot bereikbaar zijn.

We creëren een dynamisch klimaat dat duurzaam ondernemen gemakkelijker maakt. Waar mogelijk treedt het lokale bestuur op als regisseur en indien nodig werkt het samen met andere overheden. Soms speelt het de rol van actor voor projecten waarbij meerdere belanghebbende particulieren en organisaties betrokken zijn.

Schaalvergroting en verbreding/omvorming van de bedrijfsfuncties kenmerken de landbouwsector de jongste decennia. We voeren een beleid dat garant staat voor een duurzame, toekomstgerichte ontwikkeling van de land- en tuinbouwbedrijven. Ze versterkt het kleinschalige agrarische landschap en heeft aandacht voor waardevolle agrarische erven. De gemeente heeft een belangrijke stimulerende en ondersteunende rol in de verbreding van de land- en tuinbouw, die positief is voor het toerisme en de recreatie. Nijlen is trots op de lokaal geproduceerde producten, welke ook bijdragen aan de identiteit van de gemeente (*zie ook hoofdstuk toerisme*).

We zetten in op bedrijvige kernen waar wonen, werken en recreatie elkaar versterken.

Kernen zijn van oudsher het socio-economische en culturele hart van de gemeente. Wonen, werken, winkelen, ontspannen en dienstenaanbod gaan er samen. Handelaars dragen bij tot de aantrekkingskracht en levendigheid van de kernen en zijn de beste remedie tegen leegstand.

Daarom versterkt het bestuur de detailhandel in de kernen van Nijlen, Kessel en Bevel voor wie in de gemeente woont of ze bezoekt. Dat verhoogt de klantenbinding en de koopattractie. De gemeente heeft oog voor het feit dat de bestaande detailhandel de jongste jaren het gezelschap kreeg van pop-ups, een nieuw dienstenaanbod (bv. adviesverlening, gezondheidszorg), kantoren, coworking plekken, ondernemers in de creatieve economie, ateliers voor nieuwe ambachtelijke makers, ...

We werken aan een Nijlen met een aantrekkelijke handelskern in haar centrum en met een flexibel aanbod op maat in de kleinere kernen. Dat beleid weert bijkomende grootschalige handel buiten de kernen, die de leefbaarheid van de kernen verzwakt of extra belast.

We voeren een gericht detailhandelsbeleid.

Het beleid ijvert voor een Nijlen als winkeldorp met een eigen karakter en een uniek aanbod, waar de inwoners graag hun inkopen doen en waar ook toeristen, recreanten en cultuurliefhebbers klanten zijn. Rekening houdend met de eigen ruimtelijke structuur en economische positie in de ruime regio streeft de gemeente naar een lokaal aanbod geconcentreerd in compacte kernen, aangevuld met een beperkt bovenlokaal aanbod.

Het bestuur kiest voor een actief en positief detailhandelsbeleid op de lange termijn waarbij het zoveel mogelijk de regisseursrol opneemt:

- Stimuleren door gewenste ontwikkelingen optimaal te faciliteren op maat van elk winkelgebied en in nauw overleg met de handelaars.
- Innoveren door in te spelen op nieuwe concepten en met oog voor veranderende noden, flexibel klantengedrag en toekomstige mogelijkheden.
- Integreren door af te stemmen op en in te bedden in het ruimtelijke beleid en het beleid inzake toerisme, cultuur en recreatie.

We voorzien in een aanbod van geschikte ruimte voor bedrijven.

Het is de ambitie van de gemeente om voldoende ruimte te bieden aan de lokale economie. Bedrijven en handelaars dienen voldoende ontwikkelingskansen te krijgen om hun activiteiten binnen de gemeente te kunnen voortzetten. Hierbij wordt maximaal functionele verweving nagestreefd. Er komt geen bijkomende ruimte voor bovenlokale activiteiten.

We ondersteunen ondernemers en zetten netwerken op.

Het gemeentebestuur versterkt lokale ondernemers door inspiratietrajecten, vormingen, netwerken, ... aan te bieden. Hierdoor ontstaat een creatieve en dynamische sfeer tussen ondernemers. Die kan op haar beurt de ondernemerszin prikkelen en vernieuwingsgedrag stimuleren. In het kader van het burgemeestersconvenant stimuleren we ondernemers duurzaam te ondernemen.

We kopen lokaal, stimuleren lokaal winkelen en promoten lokale producten.

Het gemeentebestuur verkiest aankopen bij leveranciers van binnen de gemeente, indien de voorwaarden vergelijkbaar zijn en als die keuze volledig conform de wetgeving op de overheidsopdrachten kan gebeuren. De gemeente ondersteunt korte-keteninitiatieven en promoot lokale producten. We stimuleren lokaal winkelen door blijvend in te zetten op onze Nijlense cadeaubon, door het ondersteunen en gezamenlijk organiseren van evenementen en andere initiatieven in de kernen.

We zetten in op informatie, communicatie en samenspraak.

Het overleg over de lokale economie heeft een structureel karakter in de adviesraad Ondernemend Nijlen. In dat overlegorgaan komen evoluties, beleidsvragen, initiatieven en mogelijke beslissingen aan bod. Ondernemers en ondernemingen worden tijdig en grondig geïnformeerd over maatschappelijke ontwikkelingen en beleidskeuzes die een impact hebben op de lokale economie.

Grote evenementen en openbare werken hebben een grote impact op alle ondernemers. Het bestuur probeert de hinder zoveel mogelijk te beperken door tijdige en duidelijke communicatie, en door participatie, die het draagvlak bij alle stakeholders kan verhogen.

We breiden het digitale ondernemersloket voort uit en er is een ambtelijk aanspreekpunt voor ondernemers. Hij/zij fungeert tevens als behoeder van de lokale economie over alle beleidsdomeinen heen.

We bieden een aangename bezoekerservaring door markten, events, horeca en het toeristische aanbod.

Evenementen, markten, kermessen, toerisme, horeca,... verhogen de belevingswaarde en de attractiviteit van onze gemeente. We verbeteren de publieke ruimte in de vier kernen met een verhoogde belevingswaarde en toegankelijkheid voor fietsers en voetgangers (*zie ook hoofdstukken toerisme en mobiliteit*).

Milieu, natuur, platteland en afvalbeheer

Waardering, sensibilisering, beloning/bestrafing

Het milieu-, natuur- en afvalbeleid is erop gericht de burgers hun groene gemeente te doen waarderen. Het sensibiliseert - digitaal, in het straatbeeld en via folders - rond zwerfvuil, sluikestorten, duurzame energie, de kringeconomie. Daarnaast communiceren we actief rond de sociale correcties binnen ons afvalbeleid. Het beleid belooft burgers die milieuvriendelijker gaan leven en sanctioneert hardleerse overtreders.

We willen de natuur in onze gemeente doen 'schitteren' zodat de burgers kunnen genieten van groene dorpen.

Nijlen heeft mooie natuurgebieden waarvan mensen kunnen genieten. Het zijn 'ongeslepen diamanten' die her en der verspreid liggen in onze deelgemeenten (*zie ook hoofdstuk toerisme*).

Als gemeentebestuur ondertekenen we het charter "Global goals, local focus" van de Verenigde Naties (VN). Maar liefst tien van de zeventien doelstellingen van de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN - de *Sustainable Development Goals (SDGs)* - hebben te maken met milieu en natuur.

Het is belangrijk dat onze handtekening meer dan symbolisch wordt. Ons lokaal engagement is cruciaal. Als goede huisvader is het belangrijk dat we de burgers meekrijgen in dat verhaal en hen stimuleren hun steen bij te dragen. Zoals de voormalige secretaris van de VN Ban Ki Moon benadrukte: "We hebben geen plan B want er is ook geen planeet B."

Nijlen staat bekend om zijn groene longen. Het beleid is erop gericht de talrijke mogelijkheden tot ontspanning die de natuur biedt, te versterken.

Twee van die groene longen: de Kruiskensberg en de Kesselse heide, hebben gemeenschappelijke kenmerken. Ze liggen in de buurt van de gemeentegrenzen en van andere groene domeinen, en hebben allebei een band met een rivier. Via het Open Ruimte Perspectief (ORP) werken we aan de milieuvriendelijke verbinding van die gebieden. Door het vervolledigen van de Noord-Zuidverbindingen voor wandelaars en fietsers integreren we de natuurzones meer in onze samenleving en stimuleren we het fietsgebruik. Dat laatste sluit naadloos aan bij de plannen rond mobiliteit en duurzame verplaatsing, en toerisme in onze regio (zie de betrokken hoofdstukken).

Riolering, Sigmaplannen, groene centra

We blijven systematisch voort investeren in gescheiden stelsels voor afvoer van afval- en hemelwater. We werken mee aan de Sigmaplannen langs de Grote en Kleine Nete, die meer ruimte creëren voor water en natuur. We maken werk van een groener karakter voor de centra en van de bescherming van de kleinere groenzones, waar we de inheemse diversiteit van de flora vergroten. De burgers de weg naar onze mooie natuur doen vinden, realiseren we door de informatiekkanalen voort te moderniseren en uit te breiden. Door recreatie in de gemeente te promoten, brengen we ook de handelaars, horeca en cultuur voor het voetlicht.

Energie

We bewaken en meten ons energieverbruik. Op basis van deze gegevens nemen we doelgericht acties. We gebruiken steeds meer energiezuinige lampen en CO₂-neutrale energiebronnen. We promoten groepsaankopen en subsidiekansen voor burgers. We gaan door met de overschakeling naar LED voor openbare verlichting. We gaan actief op zoek naar samenwerking met onze netbeheerder en energieleveranciers om tot de doelstelling van Kempen 2030 te komen.

Afvalbeleid

Het afvalbeleid werpt zijn vruchten af. De burgers sorteren hun afval en we werken eraan om hun recyclagepercentage te maximaliseren. Uiteraard dient het bestuur het goede voorbeeld te geven. Het timmert bovendien aan de weg die voorbij het sorteren gaat. Het doel is 'hergebruiken' om finaal te komen tot 'minder verbruik'. Het is de bedoeling dat winkeliers meestappen in dat verhaal en helpen burgers/klanten aan boord te krijgen.

Als gemeente moeten we de burgers alle mogelijkheden bieden om zo goed mogelijk op een verantwoorde en efficiënte manier te kunnen omgaan met hun afval. Met de actie: 'Alle beetjes helpen', gaan we via de sociale media tips geven aan burgers om met kleine, gemakkelijke ingrepen hun afvalberg te verminderen.

Een goede samenwerking met de IOK Afvalbeheer is van essentieel belang in het afvalbeleid. We zijn vragende partij om gelijkgestelde tarieven in te voeren voor evenwaardige dienstverlening in de IOK-zone en zelfs voor heel Vlaanderen.

Omdat sluikestorten en zwerfvuil uitdagingen blijven, steken we hier een tand bij zodat we de doelstelling 'propere gemeente' volledig kunnen waarmaken. We gaan de burgers actief informeren en sensibiliseren via alle informatiekkanalen die we hebben. We verhogen de pakkans voor overtreders. We steunen de 'statiegeld-alliantie', die ten strijde trekt tegen de wegwerpcultuur door statiegeld te heffen op wegwerpverpakkingen. Bij de andere acties die we ondernemen, is er de aanpak van de wildgroei aan textielcontainers op het gemeentelijke grondgebied. Bij het voeren van een succesvol afvalbeleid is het heel belangrijk vlot en constructief samen te werken met onze officiële partners en vrijwilligers.

Ruimtelijke ontwikkeling

Inzetten op een duurzame en leefbare toekomst.

We bouwen de ruimtelijke ontwikkeling voort uit op de samenhangende en ambitieuze visie die werd uitgewerkt in het Beeld Kwaliteitsplan (BKP) en het Open Ruimte Perspectief (ORP). De lokale overheid neemt het voortouw in de ruimtelijke ontwikkeling/transitie en faciliteert inspraak, dialoog en overleg zodat een breed draagvlak ontstaat voor het gewenste beleid. De gemeente treedt op als regisseur, die duidt/bepaalt welke projecten ze zelf wil initiëren, voor welke projecten ze een partnerschap wenst aan te gaan waarvan ze de leiding in handen heeft of waar ze als partner aan wenst deel te nemen. Op die manier worden het BKP en het ORP via een realisatiegericht proces omgezet in acties.

Partnerschap met de ontwikkelaar en/of de eigenaar

Samen met de privésector maken we werk van kernversterkende projecten zoals De Vos-Kets, Pastoriepark en de toepassing van de detailhandelsstudie. Bij het verlenen van vergunningen, zowel bij individuele aanvragen als voor grote projecten, gaan we voor een integrale benadering door de administratie, met een sterke nadruk op een vloeiend verloop van het hele voortraject. Die werkwijze gaat, al vóór de aanvraag, gepaard met een permanente open dialoog met alle betrokkenen: de bouwheer, de architect, de ontwikkelaar, ...

Om die dialoog te optimaliseren, werken we voort toolboxes uit ter vervanging van verouderde stedenbouwkundige voorschriften. Door in dialoog te gaan, versterken we de toekomstgerichte combinatie van stedenbouwkundige visie en architecturale principes. Dat resulteert in een waardevolle omgeving, die het verleden en het heden respecteert. De rol van de gemeente evolueert van controleur naar inspirator en kwaliteitsbewaker. Die verschuiving komt de cultuurtransitie/mentaliteitsverandering ten goede inzake grond- en ruimtegebruik, en het toekomstige verplaatsingsgedrag.

Partnerschap met hogere overheden, lokale actoren, verenigingen

Wonen

We blijven investeren in bijkomende sociale huisvesting, met een mix van huur- en koopwoningen, zodat iedereen betaalbare huisvesting vindt (*zie ook hoofdstuk sociaal*).

Monumenten en erfgoed

Monumenten en erfgoed zijn vaak beeldbepalend en we vrijwaren ze. Daarom investeren we in de verdere uitbouw van de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoed Dienst (IOED) en in de actualisatie en erkenning van het bebouwde erfgoed. Na de erkenning van Kessel Fort als beschermd monument, in juni 2018, maken we samen met onze partners werk van de herwaardering van dat monument/gebied.

Open ruimtes, bossen en groene omgevingen

We zijn trots op onze open ruimtes, bossen en groene omgevingen. Ze maken een essentieel onderdeel uit van de identiteit van de gemeente en we vrijwaren die natuur maximaal. We waarborgen de bescherming van bos- en heidelandschappen, met de bijbehorende biodiversiteit, door een efficiënt beheer gecombineerd met doelgerichte aankopen door de diverse overheden. De landbouw is een belangrijke beheerder van de open ruimte en we beschouwen die sector als een partner om het gewenste beleid vorm te geven.

Duurzaam lokaal waterbeleid

Een duurzaam lokaal waterbeleid veronderstelt onder andere acties en inspanningen rond de opvang, infiltratie en afvoer van hemelwater, het zuiveren van afvalwater en het onderhouden, verbeteren en uitbreiden van de rioleringsinfrastructuur. Sleutelementen van het beleid zijn:

- Voorzien in zoveel mogelijk infiltratiemogelijkheden voor hemelwater.
- Buffers, zoals bekkens en overstromingsgebieden, om piekbelastingen aan te kunnen en reserves te hebben bij periodes van lange droogte.
- Een degelijk onderhoud van de grachten.

Projecten voor de ontwikkeling van de valleien van zowel de Kleine als de Grote Nete zijn eveneens identiteitsbepalend voor de gemeente en we volgen ze van nabij op.

Infrastructuur

We grijpen de plannen voor de fiets-o-strade aan om de dorpskernen te versterken. Hetzelfde geldt voor eventuele herinrichtingen door het Vlaams Gewest van de doortochten in de kernen van Kessel en Nijlen.

Gemeente als initiator

- Het Woon-Bal project krijgt vorm door de aanleg van de nodige infrastructuur.
- We ontwikkelen het landschapspark met de nieuwbouw van de gemeentelijke basisschool Goezo! Kessel. Dat project is wel afhankelijk van de subsidies van de Vlaamse overheid. De gemeente is bereid tot pré-financiering.
- De verbinding tussen Beekpark en de Tibourschrans (het Hofke) is een vertaling op het terrein van het Beeld Kwaliteitsplan (BKP) en het Open Ruimte Perspectief (ORP).
- De realisatie van de drie Noord-Zuidverbindingen voor fietsers en voetgangers.
- De inventarisering van de Trage Wegen gaat voort en aan de hand ervan nemen we gerichte maatregelen om ze te verbeteren, te bewegwijzeren, opnieuw open te maken, ...
- Het goedgekeurde Kerkenbeleidsplan is de leidraad voor het uitwerken van het beleid voor onze kerkgebouwen.
- We maken werk van een bomenbeleid.
- Teneinde hun toekomst te verzekeren, starten we met planologische initiatieven voor verenigingen zoals voetbalclub Kessel United, de ruiters op Carolusberg, tennisclub Molenbos, recreatieve visclubs, ...
- Het gemeentelijke patrimonium krijgt een bijzondere aandacht als belangrijke hefboom voor kernversterking.

Publieke Ruimte en patrimonium

Goede publieke ruimte draagt bij aan de leefkwaliteit.

Wanneer mensen hun woning verlaten, komen ze het eerst in aanraking met hun straat, buurt en nabije leefomgeving. Niet verwonderlijk dat ze veel belang hechten aan het uitzicht en de kwaliteit van die openbare ruimte, waar ze zich verplaatsen, winkelen, spelen of een praatje slaan met de buren.

Goede publieke ruimte draagt bij aan de leefkwaliteit, waar ook bovenlokaal beleid mee gemoeid is: verkeersveiligheid, duurzame verplaatsingen, integraal waterbeleid, natuur en milieu, volksgezondheid, sterke dorpen met een goed draaiende lokale economie, plattelandsontwikkeling, village- en regiomarketing, samenlevingsopbouw, ...

De kwaliteit van het openbare domein hangt zeer sterk samen met de fysieke inrichting ervan, maar komt voornamelijk tot uiting wanneer de openbare ruimte functioneert als hefboom voor ruimtelijke, maatschappelijke en economische ontwikkeling. Een geïntegreerd beleid rond de inrichting, het beheer en het onderhoud van de publieke ruimte is noodzakelijk.

De maatschappelijke trends, een wijzigende samenleving, een veranderend ruimtegebruik en een uitgewerkte geïntegreerde ruimtelijke visie in het Beeld Kwaliteitsplan (BKP) en het Open Ruimte Perspectief (ORP) doen ons een nieuw kader uitwerken. Dat dient voort te borduren op het gezonde

verstand en geïntegreerd een antwoord te bieden op maatschappelijke, economische en klimatologische ontwikkelingen. De belangrijke pijlers hiervan zijn: actief burgerschap en een overheid die ondersteunt, kostenbewustzijn, duurzaamheid, gewijzigd ruimtegebruik, ontharding.

De totstandkoming van dat vernieuwde kader biedt ruimte voor discussie. Bedoeling is de rol en de verantwoordelijkheid van het lokale bestuur duidelijk te stellen. Steeds meer is het zonneklaar dat de gemeentelijke overheid niet altijd alles alleen kan doen. Inzetten op partnerschap en samenwerking is heel belangrijk.

Meerdere kwesties worden onderzocht en/of uitgevoerd zoals: de aanleg en het beheer van het gemeentelijke rioleringsstelsel in eigen beheer of via uitbesteding; de samenwerking met lokale en hogere overheden voor intergemeentelijke/regionale projecten; de samenwerking met Fluvius voor de uitbouw van het masterplan openbare (LED) verlichting.

We geven ruimte aan onze (klein)kinderen door een duurzamere inrichting en beheer van de openbare ruimte, die we tot stand brengen in samenspraak en verantwoordelijkheid met bewoners en lokale partners. We zetten voort in op burgerparticipatie. Daarom geven we de burgers waar mogelijk ruimte om mee te denken en mee te praten over het beleid en de projecten. Om een draagvlak te creëren, gaan we voor samenspraak tussen burger en bestuur. We doen dat via diverse participatievormen en betrekken de Nijlenaars op maat van het project. We ondersteunen de actie van burgers en onderzoeken hoe 'samenspraak' kan uitgroeien tot 'samenwerken', waarbij we de burger uitdagen zelf initiatieven te nemen.

Om een degelijk en doordacht beheer van het onderhoud van onze publieke ruimte te kunnen voeren, starten we met het inventariseren van het publieke domein: natuur, verhardingen, zitbanken, verkeersborden, signalisatie, ... Op basis van die inventarisatie zetten we een gedegen onderhoudsbeleid op touw, dat stoelt op het maken van keuzes in onderhoudsniveaus.

We geven ruimte aan maatschappelijke projecten zoals een integraal patrimoniumbeleid, de renovatie en invulling van Nijlens erfgoed, de sportinfrastructuur, de transformatie van de begraafplaatsen.

Het Beeld Kwaliteitsplan (BKP) en het Open Ruimte Perspectief (ORP) zijn uitgetekend en we werken effectief op het terrein aan dorpskernvernieuwing. Het BKP en het ORP zijn ambitieuze beleidsplannen en om die waar te maken voorzien we in duurzame, gedragen projecten zoals: het masterplan voor de kern van Nijlen, veilige fietspaden, parken, het masterplan Woon-bal.

Mobiliteit

Naar een duurzaam verplaatsingsgedrag

Het mobiliteitsbeleid wil de manier veranderen waarop we ons verplaatsen. Die cultuurverandering veroorzaakt een *modal shift* waardoor we ons niet langer voornamelijk met één vervoerstype van naar A naar B verplaatsen. We zullen steeds meer vervoersmodi combineren: de fiets, de (deel)auto, de bus, te voet, de e-bike, ...

Voor hun verplaatsingen denken burgers meestal eerst aan de wagen. Het beleid is erop gericht hen aan te zetten alternatieven te overwegen. Dat veronderstelt een kwaliteitsvol alternatief aanbod en het sensibiliseren rond duurzaam verplaatsingsgedrag. Daarbij hanteren we het STOP-principe: Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Personenwagen.

Mobiliteit is sterk gelinkt aan tal van andere beleidsdomeinen en vice versa – in het bijzonder ruimtelijke ontwikkeling en publieke ruimte. De nodige wederzijdse ondersteuning brengen we tot stand door een transversaal en geïntegreerd beleid.

We verplaatsen ons door de publieke ruimte. Het ruimtelijke ontwikkelingsbeleid moet oog hebben voor de mobiliteit van de toekomst. Binnen het beleidsdomein mobiliteit respecteren we het Beeld Kwaliteitsplan (BKP) en het Open Ruimte Perspectief (ORP), die we ten volle implementeren. Ook de beleidsdomeinen publieke ruimte en ruimtelijke ontwikkeling houden op dezelfde manier rekening met die gevalideerde plannen. Verplaatsingen zijn te linken aan onder andere werk, school en vrije tijd, maar

tevens aan shoppen. Het succes van onze lokale economie wordt mee bepaald door het bereiken van bovenstaande doelstelling.

Wegverkeer veroorzaakt 26,86% van de broeikasgassen. Het beleid heeft een klimaatneutraal Nijlen op het oog tegen ten laatste 2050. Die doelstelling brengt mee dat we dringend werk moeten maken van een (ver)nieuw(end) mobiliteitsbeleid. Daarvoor maken we voldoende budgetten vrij. In dat kader besteden we bijzondere aandacht aan het duurzaam verankeren van voldoende competentie.

Het goedertransport verdient eveneens al onze aandacht. Ondermeer de Antwerpse haven heeft gevolgen voor onze gemeente. Denk daarbij aan de tweede havenontsluiting en de IJzeren Rijn. We moeten van nabij opvolgen wat er gebeurt en onze stem laten horen via de daartoe geschikte kanalen.

Klimaat neutraal werken, is een zaak van het gehele beleid. Wat mobiliteit betreft is dat eindpunt via het vooropgezette beleid geborgd binnen de Beleids- en Beheerscyclus (BBC). We gaan elke beslissing rond mobiliteit toetsen aan de vraag: draagt dit bij tot het bereiken van onze klimaatdoelstelling?

Lange termijn verankering van het duurzaam verplaatsingsgedrag

De gemeentelijke diensten begonnen al met de opmaak van een nieuw mobiliteitsplan. Het vernieuwende en participatieve proces moet leiden tot circulatieplannen en een parkeerbeleid als belangrijke pijlers van de *modal shift*. Bedoeling is het plan uiterlijk eind 2020 op te leveren. Afhankelijk van zijn inhoud voeren we het plan de resterende 4 jaar van de bestuursperiode (deels) uit.

Het mobiliteitsbeleid pakt, in samenwerking met het beleidsdomein onderwijs de knelpunten uit het Octopusplan aan. Daaraan gekoppeld richten we alle schoolomgevingen duidelijk herkenbaar in. Mogelijks verloopt dat langs gewestwegen anders dan langs gemeentewegen. Oplossingen worden aangereikt, getoetst, bijgestuurd en uitgerold. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de scholen zelf. Denksporen zijn bijvoorbeeld schoolstraten, of stappers en trappers gescheiden (in tijd en/of ruimte) de school doen betreden en verlaten. Mede door sensibilisering en waar nodig handhaving helpen we schoolomgevingen tot stand te brengen met mobiliteit op kindermaat.

Naast de aangekondigde rioleringsprojecten en het fietspad van de Broechemsesteenweg is het uitwerken van een fietsvriendelijk circulatieplan voor de Puttingbaan een prioriteit. Het onderhoud van de bestaande fiets- en wandelinfrastructuur schoeien we op gelijke leest met het onderhoud van asfaltwegen zodat we tot een gezond evenwicht in onze investeringspolitiek komen en de kwaliteit van alle facetten van ons gemeentelijke wegennet op de langere termijn garanderen. Bij de inrichting en onderhoud van wegen, nemen we de visie uit het Beeld Kwaliteitsplan (BKP). We houden hiermee rekening bij het maken van investeringskeuzes.

Versterkende maatregelen voor de kernen: Bevel, Kessel, Kessel-Station en Nijlen – waarbij ruimte voor ontmoeten, buurten, leven, beleven en ademen voorop staan – dragen bij aan de totstandkoming van de *modale shift*. Mobiliteit speelt een rol bij de totstandkoming van aangenamere centra en van een sterkere detailhandel. Voor dat laatste is er nauwe samenwerking met het bevoegdheidsdomein lokale economie.

We maken van het Kerkplein een leef- en beleefruimte waar plaats is voor kort parkeren en parkeren voor mensen met een beperking. Die keuze maakt ruimte vrij voor (zomer)bars, pop-up stores van lokale handelaars, markten, kermissen, ... Het zijn activiteiten waarmee we meer passanten aantrekken en we proberen hen zoveel als mogelijk met de fiets of te voet naar onze centra te laten komen. Daarom werken we aan een fietsparkeerplan en ondersteunen we het inrichten van fietsparkings bij evenementen.

We maken een transversaal plan voor de kernen waarbij mobiliteit, lokale economie, publieke ruimte, cultuur en milieu nauw samenwerken.

Signalen op de korte termijn

Dankzij het studiewerk van meerdere jaren en verscheidene uitgewerkte denkoefeningen: het Octopusplan (2016), het Beeld Kwaliteitsplan (BKP), het Open Ruimte Perspectief (2017) en de inventaris Trage Wegen (2018-2019), staan meerdere concrete initiatiefmogelijkheden geboekstaafd

waarvan de uitvoering enkel nog een planmatige en gefaseerde aanpak vergen. Het gaat in het bijzonder over:

Octopus op het terrein

Door de afgewerkte mapping van schoolomgevingen en -routes kennen we de bestaande knelpunten. We gaan de schooldirecties via het netoverschrijdende overleg uitleggen wat de plannen zijn. Ouders, leerlingen en buurtbewoners worden geïnformeerd en krijgen eveneens hun zeg in het debat. We zien de scholen als motor om de mentaliteitswijziging naar een nieuwe mobiliteit te verwezenlijken.

Waar ze in eigen beheer en met beperkte inspanningen te realiseren zijn, implementeren we stap voor stap de verbetervoorstellen voor de schoolroutes.

Structureel overleg en opvolging

De impact van bovenlokale overheden en organisaties op de gemeentelijke mobiliteit is zeer groot. Spoor- en gewestwegen alsook busverbindingen zijn bepalend voor de evolutie naar duurzame mobiliteit. Daarom voeren we ook bovenlokaal een actief en waar nodig activistisch mobiliteitsbeleid. We organiseren structureel overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) en communiceren vanuit onze visie en sterkte richting De Lijn, de NMBS, Infrabel en de vervoersregio.

De ligging van Nijlen aan de rand van de regio's Antwerpen, Mechelen en Kempen, waartoe onze gemeente behoort, levert risico's op waarover we goed moeten waken. Met het AWW bespreken we prioritair en in deze volgorde ons mobiliteitsbeleid: staat en onderhoud van fiets- en voetpaden; (aanleg van) oversteekplaatsen met bijkomende vlekverlichting; waar mogelijk het weren van vracht- en calamiteitenverkeer (afgeleide verkeersstromen bijvoorbeeld bij ongevallen); de herinrichting van de doortocht Nijlen & Kessel centrum. Voor de fietssnelwegen houden we intens contact met de provincie.

We plegen overleg met de Nijlenaars. In het bijzonder voor het opstellen van het nieuwe mobiliteitsplan en ook voor (kleine) ingrepen in het kader van eerder genoemde plannen. We betrekken de gebruikers, waar mogelijk voorafgaand, bij het besluitvormingsproces. Enkel zo kunnen we effectief rekening houden met hun input. Gemeenteraadsleden van meerderheid en oppositie worden betrokken in de beleidsvoorbereiding via de raadscommissie. De denktank 'Nijlen Mobiel' wordt blijvend als forum gebruikt met, gedurende de komende jaren, primaire focus op het mobiliteitsplan. Steeds toetsen we het mobiliteitsbeleid aan duurzaamheid en doelgroepen.

Het interne overleg 'mobiliteit' waar zowel college, politie, de dienst mobiliteit & facility aanwezig zijn, blijft behouden. De uiteindelijke beslissing ligt bij het College van Burgemeester en Schepenen (CBS). Politici en ambtenaren verantwoordelijk voor de bevoegdheden mobiliteit, publieke ruimte en ruimtelijke ontwikkeling werken nauw samen.

Sluipverkeer terugdringen

Nijlen is in de eerste plaats een woondorp, waar het goed leven is. Om dat nog te verbeteren, pakken we het sluipverkeer aan, want de gemeentemonitor geeft aan dat het de Nijlenaars een doorn in het oog is. Op de korte termijn veroorzaakt dat beleid meer verkeer op de assen waar wagens wel hun plaats hebben. Deze aanpak zal op de langere termijn mee zorgen voor de *modal shift*. Enkel door te zaaien kunnen we oogsten.

We handelen prioritair op het gemeentelijke wegennet aangezien het besluitvormingsproces hier het vlotst kan verlopen. We treffen maatregelen in lijn met de eerder genoemde plannen. Daarbij houden we rekening mee dat verkeer zich eerst zal verplaatsen en we bekijken of elders remediërende maatregelen noodzakelijk zijn. Zoals voor de mobiliteit in het algemeen houden we ook rond dat specifieke onderwerp rekening met de indeling van het wegennet: bovenlokaal, lokaal, kern-net, en met beslissingen binnen de vervoersregio.

Sensibiliseren, positieve signalen en deelmobiliteit

Het beleid kiest ervoor burgers en gebruikers zo persoonlijk mogelijk op hun gedrag in het verkeer aan te spreken. Daarmee willen we zondigen tegen de verkeersregels verminderen. Om het gewenste

gedrag te verhogen, is meer sensibilisering noodzakelijk. Er gebeurt terecht veel communicatie via de Kroniek en Facebook. Op het terrein, in de publieke ruimte, voegen we daar direct contact aan toe met de mensen: voetgangers, fietsers, automobilisten, gebruikers van het openbare vervoer, ...

We gaan voor fijne en kleine projecten zoals publieke fietspompen en kwalitatieve fietsenstallingen. Aan die installaties koppelen we zichtbare communicatie op het terrein. Voorts hebben we aandacht voor deelmobiliteit, zonder dewelke de *modal shift* niet mogelijk is. Deelmobiliteit is geen fenomeen louter voor de stedelijke omgeving en dient zich snel over heel Vlaanderen te verspreiden. Nijlen kan niet achterblijven. Deelmobiliteit voor zowel wagens als fietsen is een sleutelement bij het bereiken van onze mobiliteitsdoelstellingen.

Trage wegen

Trage wegen bepalen mee het landelijke karakter van de buitengebieden in onze gemeente. Ze zijn vaak het bij uitstek alternatief voor de hoofdassen, ook voor lokaal functioneel fietsverkeer. Het beleid gaat voor het in standhouden van trage wegen. We onderhouden ze, maken ze kenbaar en vrijwaren ze van mogelijke sluiting waar dat juridisch kan. Functionele trage wegen is één van de prioriteiten die de burgers aangaven. We houden daar rekening mee.

Samenwerking met de politie

De politie heeft een sleutelfunctie binnen het mobiliteitsbeleid. Mede dankzij het mobiliteitsoverleg, de politieraad en de brugfunctie van de burgemeester, neemt de politie een actieve rol op bij de ondersteuning van duurzaam verplaatsingsgedrag, dat mee de onveiligheid verkleint voor fietsers en voetgangers in het verkeer. De politie treedt waar nodig repressief op. Ze voert snelheidscontroles uit op verscheidene plaatsen, ook in de zone 30. De politie helpt bij het terugdringen van foutparkeerders, vooral op voet- en fietspaden, en in de zone -3,5 ton. Ander belangrijk aandachtspunt zijn de inbreuken door fietsers en voetgangers, bijvoorbeeld aan spoorovergangen.

De handhaving door de politie gaat gepaard met haar sensibiliseringswerk. Die communicatie gaat bijvoorbeeld via scholen en sociale media. Politiemensen die dicht bij de burger staan, zijn een belangrijk pluspunt. Agenten op de fiets of te voet zijn wenselijk, want de politiecombi is nog te vaak een muur tussen politie en burger. Voorts kan de politie data beschikbaar stellen voor het affoetsen en nemen van beslissingen dankzij de inzet van 'smileys' - die ook andere data bijhouden - gecombineerd met de al voorziene nieuwe meetinstrumenten.

Sociaal beleid

Naar een warm en integraal sociaal beleid, dat proactief en inclusief optreedt.

We gaan voor meer samenwerking om te komen tot een integraal sociaal beleid. Bij alle grote beslissingen voorzien we in een doelgroepentoets, die als een sociale reflex werkt. Over de beleidsdomeinen heen zetten we in op participatietrajecten die ook de meest kwetsbare Nijlenaars de kans geven zich uit te spreken. Het zijn drie middelen waarmee we in onze gemeente een inclusieve samenleving, waar iedereen erbij hoort en zich thuis voelt, zoveel mogelijk willen faciliteren.

Tendensen en uitdagingen

Het uitwerken van een integraal sociaal beleid vaart er wel bij dat de diensten van het OCMW zich voortaan in het gemeentehuis bevinden. Het vergemakkelijkt de samenwerking binnen de gemeentelijke diensten. Die moeten - dankzij partnership met andere actoren, ook buiten de gemeente - de mensen gemakkelijker de weg doen vinden naar aangepaste dienstverlening. Zulke samenwerking is noodzakelijk voor het uitrollen van concrete projecten.

Het aantal mensen in armoede neemt toe. Samenwerking moet helpen die trend te stuiten en om te buigen. De coöperatie tussen Nijlense organisaties en scholen kan de kinderarmoede bestrijden door gezinnen gericht te leiden naar aangepaste hulpverlening. Het 'Huis van het Kind' is een belangrijke schakel in de bundeling van de krachten van de betrokken actoren. Dat moet het hulpverlenende netwerk verbreden en verbeteren.

De toename van de armoede doet zich ook voor bij jongvolwassenen, van wie een steeds groter aantal noodgedwongen moet aankloppen bij het OCMW. Het percentage alleenstaanden dat het financieel steeds moeilijker heeft, stijgt eveneens. Op deze maatschappelijke tendensen en uitdagingen moeten we inspelen door, naast het uitkeren van noodzakelijke financiële steun, te investeren in nieuwe projecten die mensen sterker maken en hen op die manier helpt uit de spiraal van armoede te geraken.

De vergrijzing is een hele uitdaging en het beleid moet inspelen op zowel de zorgbehoevende als de actieve ouderen, die een grote groep van onze bevolking vormen. Samenwerking tussen organisaties in hulp-, zorg- en dienstverlening verbetert hun levenskwaliteit. Ze is het antwoord op de steeds groter wordende vraag om langer thuis te kunnen wonen en zoveel mogelijk deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven.

De organisaties in Nijlen, Kessel en Bevel, die werken met kinderen, jongeren en/of volwassenen met een handicap, verdienen alle steun van de gemeente. Evenveel aandacht dient er te gaan naar mensen met een beperking die thuis verblijven.

Al die kwetsbaardere groepen zijn eveneens geholpen door bij grote beslissingen te voorzien in een doelgroepentoets, die dienst doet als een sociale reflex. Door alle beleidsdomeinen heen klinken dan de vragen: heeft die beslissing invloed op kinderen, senioren, mensen met een beperking, alleenstaanden, mensen in armoede, één-oudergezinnen, ...? Is die beslissing ook op maat van die meer kwetsbare groepen in de samenleving? Het zijn overigens vragen waarover we de betrokkenen zelf aan het woord moeten laten. Participatietrajecten waarin ze hun rechtmatige plaats krijgen, dringen zich op. Naast de kinder- en seniorenraad dienen we actief de mensen te betrekken die minder mondig zijn. Dat kan bijvoorbeeld via rechtstreeks contact tijdens laagdrempelige initiatieven.

Welzijn en zorg

Samenwerkingsverbanden

Voor veel mensen is de drempel hoog om hulp te komen vragen wanneer ze bijvoorbeeld grote financiële moeilijkheden hebben. Ze proberen zo lang mogelijk het hoofd boven water te houden. Bovendien hebben mensen het vaak moeilijk om de weg te vinden naar de juiste hulp- en zorgverlening. We gaan dat beter opsporen via meer samenwerkingsverbanden en wederzijdse doorverwijzingen naar de juiste diensten en initiatieven.

De Eerstelijnszone Pallieterland (samen met Berlaar, Duffel, Lier, Nijlen en Ranst) is opgericht om het werk van lokale overheden, zorg- en hulpverleners beter op elkaar af te stemmen. Het doel is een effectieve en kwalitatieve eerstelijnszorg waar de burger centraal staat en die toegankelijk is voor iedereen. Dat moet zorgen voor meer continuïteit in de hulpverlening en voor een verbindende functie tussen de dienstverleners.

Van daaruit wordt ook het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) uitgebouwd. Dat is een samenwerkingsverband van het OCMW, het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW), de ziekenfondsen en andere lokale actoren. Ook het GBO verlaagt de drempel naar hulpverlening waardoor mensen in armoede sneller en gerichter hun rechten kunnen doen gelden. Het 'Lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie voor mensen in armoede' moet zorgen voor een betere samenwerking met lokale armoedeorganisaties. Oogpunt is meer deelname van de betrokkenen aan het maatschappelijke leven. Ook mensen in armoede moeten kunnen genieten van het ruime vrijetijdsaanbod.

Scholen en kinderopvanginitiatieven zien zeer regelmatig kinderen met lege brooddozen en/of zonder warme kledij in de winter. Ook zijn er kinderen die door de kostprijs niet mee kunnen op schoolreizen. We negeren die signalen niet en wenden ze aan om actief te strijden tegen kinderarmoede. In het kader van het 'Huis van het Kind' wordt, naast een ruim aanbod voor kinderen en (groot)ouders, een lokaal netwerk uitgerold waarin professionele partners en organisaties tips kunnen uitwisselen, projecten uitwerken, informatie terugvinden en regelmatig kunnen samenzitten om gezamenlijke uitdagingen aan te gaan. Dat lokale netwerk werkt proactief zodat minder kinderen door de mazen van het net glijpen.

Armoedebestrijding is meer dan enkel financiële steun

Het OCMW is het laatste vangnet voor mensen met financiële problemen. Geldelijke steun is vaak een eerste essentiële stap om hen uit de moeilijkheden te helpen. Maar armoedebestrijding is meer dan enkel geld geven om een menswaardig bestaan te garanderen. Daarom is het erg belangrijk de inkomenssituatie per betrokkene te bekijken en op zoveel mogelijk vlakken te verbeteren.

Er zijn heel wat tussenkomsten en korting waar mensen recht op hebben en die een vermindering van de kosten meebrengen. Alleen is het vaak een hele zoektocht om die rechten daadwerkelijk te kunnen genieten. De mensen zien door de bomen het bos niet meer en lopen die voordelen mis. De automatische toekenning van rechten en vormen van ondersteuning is een grote administratieve hulp om dat euvel te verhelpen. Hierbij denken we aan de premies voor huisvesting, energie en het groeipakket ...

Ook het verlagen van de kostprijs van noodzakelijke uitgaven zorgt ervoor dat mensen die het niet breed hebben, toch toegang krijgen tot een gevarieerde voeding, ontspanningsmogelijkheden en een degelijke woonst.

Wonen

Een betaalbare woonst verschaft zekerheid en biedt ademruimte om uit de armoedespiraal te geraken. Daarom breiden we het aanbod aan betaalbare huurwoningen via de sociale huisvestingsmaatschappij 'Zonnige Kempen', 'Kleine Landeigendom Mechelen' en het sociale verhuurkantoor 'De Woonkans' uit. We maken ook werk van renovatieprojecten. Een betaalbare woning is weliswaar geen voldoende oplossing wanneer de energiefactuur de pan uit swingt bijvoorbeeld omdat het pand geen dakisolatie of dubbel glas heeft. We pakken die energiearmoede aan door onder andere verhuurders te stimuleren energiebesparende maatregelen te nemen en door initiatieven waarbij we ons richten op de meest kwetsbare groepen. Op die manier dalen de vaak erg hoge energiekosten, zorgen we voor een kwalitatief beter aanbod van huurwoningen in onze gemeente en verminderen we voort de CO2 uitstoot.

Werken

Een bijkomende stap om mensen uit de armoede te halen, is het vinden van werk. Daarbij is vaak intensieve arbeidstrajectbegeleiding nodig. Voor mensen die op dat ogenblik ver van de arbeidsmarkt staan, kunnen sociale tewerkstellingsplaatsen - zoals een kringwinkel of een fietsenatelier - een opstap zijn naar de reguliere arbeidsmarkt. Een andere mogelijkheid is het aanleren van een meer zelfstandige werkhouding via onder andere Wijkwerken. De gemeente zet via specifieke statuten waar mogelijk de betrokkenen aan het werk binnen de eigen diensten. Ze blijft samenwerken met partners in de sociale economie voor bijvoorbeeld het groenonderhoud en het opruimen van zwerfvuil. Bovendien verwelkomen we graag nieuwe initiatieven.

Activiteiten, vorming en informatie

Naast huisvesting en werk zijn er andere belangrijke levensdomeinen die een mens sterker maken. Het 'Huis van het Kind' zal, net zoals het lokale dienstencentrum 'De Geburen', zorgen voor een laagdrempelig aanbod aan activiteiten, vorming en informatie gericht op een brede doelgroep, maar met specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren. Het is belangrijk voor mensen te voelen dat ze er niet alleen voor staan. Door initiatieven op te starten die zorgen voor warme en zorgzame buurten, zetten we in op de sociale cohesie en proberen we het isolement te doorbreken van de meest kwetsbaren in onze buurten.

Senioren

De groep senioren is erg divers. Officieel ben je al senior (of 'medior') vanaf je 55 jaar. Een minimum leeftijdsgrens is nochtans moeilijk te bepalen omdat mensen van eenzelfde leeftijd zich heel verschillend kunnen voelen en er heel andere leefpatronen kunnen op nahouden. De ene is actief en de andere niet. We leven gelukkig alsmar langer. Ook voor de alleroudsten onder ons dient er een aanbod te zijn. Kortom: het beleid moet divers zijn omdat senioren zo verschillend zijn.

De gemeente organiseert jaarlijks, in samenwerking met de seniorenraad, culturele vrijetijdsactiviteiten. Hierbij is het belangrijk dat we andere ouderenverenigingen niet beconcurreren, maar dat mensen juist de weg vinden naar de vele organisaties die al actief zijn in Nijlen. Een grote uitdaging is de mensen mee te krijgen die niet meer actief zijn of dreigen te vereenzamen. Daarnaast worden er - in samenwerking met andere gemeentelijke diensten of met de woonzorgcentra - onder andere workshops aangeboden die inspelen op de noden van ouderen om langer actief en zelfstandig te blijven. De seniorenraad buigt zich uiteraard ook over zaken die niet altijd rechtstreeks gelinkt zijn aan 'senioren'. Wanneer het bijvoorbeeld over mobiliteit gaat, mogen we ouderen niet vergeten.

Mantelzorgers spelen een grote rol wanneer het gaat om ouderen langer in hun eigen omgeving te laten wonen. Daarom verdienen ze blijvende ondersteuning. Een pijler van het 'thuisbeleid' is een goede afstemming tussen de gemeentelijke zorgdiensten en de aanbieders van thuishulp, poetshulp, warme maaltijden, de minder mobiele centrale enzovoort. Kangoeroewoningen of aangepaste woningen dicht bij alle diensten en in de buurt van de woonzorgcentra zijn eveneens middelen om mensen langer zelfstandig te laten wonen. Voorts bekijken we hoe we verder stappen kunnen zetten voor een leeftijdsvriendelijke gemeente, zowel op het vlak van fysieke en geestelijke gezondheid.

Vereenzaming is een belangrijk aandachtspunt in het ouderenbeleid. Hiervoor zijn allerlei initiatieven in samenwerking met onder andere het lokale dienstencentrum 'De Geburen' erg belangrijk. Dat helpt in de creatie van warme buurten waar mensen voor elkaar zorgen. Intergenerationeel werken - bijvoorbeeld de samenwerking tussen scholen en rusthuizen - levert een grote meerwaarde. De gemeente zet trouwens in op een goede samenwerking met de woonzorgcentra in Nijlen en Kessel. Ook de dagbesteding NOAH (Nabijheid, Ontmoeting, Aandacht, Huiselijkheid) is een erg waardevol initiatief om ouderen te helpen hun dag kwalitatief in te vullen.

Mensen met een handicap

Warme buurten met zorgzame mensen betekent steun bij de soms zware zorgtaak van gezinnen en families waarvan iemand een beperking heeft. Hulp komt er ook dankzij de al dan niet residentiële voorzieningen in onze gemeente. Samenwerking met die organisaties zorgt voor een goede integratie van mensen met een handicap.

Voor de groep met een fysieke handicap bouw je een inclusieve gemeente - waar ook zij hun waardevolle plek hebben - onder andere door gebouwen, voetpaden, speeltuinen en andere openbare domeinen gemakkelijker toegankelijk te maken. Voor mensen met een verstandelijke beperking gaat het bijvoorbeeld over toegankelijke, begrijpbare informatie.

Werk is ook hier een belangrijke factor van welzijn. De betrokkenen betaald werk of vrijwilligerswerk aanbieden, kan een grote meerwaarde betekenen voor beide partijen. We moedigen lokale handelaars en organisaties daartoe aan en proberen een draagvlak te creëren onder andere door samenwerking met de Ondernemersraad. Als lokaal bestuur geven we zelf het goede voorbeeld.

Wie een handicap heeft, moet voorts gebruik kunnen maken van het vrijetijdsaanbod in de gemeente. Daarom stimuleren we onder andere sportverenigingen om een G-werking op te starten. Ook de 'European Disability Card' zal zorgen voor meer toegankelijkheid en voordelen voor mensen met een handicap, bijvoorbeeld bij sport en cultuur.

Nijlen in de wereld

In het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) kijken we in Nijlen ook verder dan de grenzen van onze gemeente. We ondersteunen verenigingen, projecten en individuele personen die zich inzetten voor betere arbeids- en leefomstandigheden elders in de wereld. We sensibiliseren onze inwoners al van jongsaf aan hierrond o.a. door onze scholenwerking. We zijn een Fair Trade gemeente en geven hiermee als Lokaal Bestuur het goede voorbeeld om mensen bewust te maken van wat ze kopen. We voorzien ondersteuning via noodhulp bij humanitaire crisissen of natuurrampen die onder meer door de klimaatverandering meer en meer voorkomen.

Onderwijs

Toegankelijk en kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen.

Onderwijs geeft kinderen en jongeren de sterke vorming die ze nodig hebben en bereidt hen voor op het innemen van hun plaats in de samenleving. De kinderen en jongeren van vandaag zullen morgen onze samenleving vorm geven. Investeren in onderwijs is investeren in de toekomst.

Als inrichtende macht van het gemeentelijke basisonderwijs, secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs is de gemeente een belangrijke actor in het Nijlense onderwijsveld. Waar nodig, investeren we in ons gemeentelijk onderwijs. Tevens speelt de gemeente steeds meer de rol van regisseur voor alle scholen op haar grondgebied en levert ze steun en faciliteiten.

Het gemeentelijke scholennet

Leerlingen en leerkrachten van het gemeentelijk onderwijs moeten terecht kunnen in veilige, duurzame en kindvriendelijke schoolgebouwen met een aangenaam binnenklimaat en voldoende pedagogisch comfort. Er zijn heel wat uitdagingen voor de gemeentelijke onderwijsinfrastructuur. Voor Goezo! Kessel bouwen we in deze legislatuur een nieuwe school en Goezo! Klokkenlaan krijgt een structurele oplossing voor haar infrastructuurvraagstuk, met maximale integratie van de buitenschoolse kinderopvang en de bouw van een turnzaal. Voorts willen we voluit de kaart trekken van groene schoolspeelplaatsen. Ze zorgen niet enkel voor een betere leer- en speelomgeving voor de kleuters en scholieren, maar dragen door meer en beter groen ook bij aan de leefbaarheid van de directe schoolomgeving.

De gemeentelijke basisscholen, die deel uitmaken van de Goezo! Scholengemeenschap, moeten kansen krijgen om zich te ontwikkelen en voort te groeien.

Het Gemeentelijk Instituut voor Technisch en Handelonderwijs (Githo) bouwen we voort uit als een domeinschool voor wetenschap en techniek, voor jongens én voor meisjes. We zorgen ervoor dat Githo Nijlen alert inspeelt op de modernisering van het secundair onderwijs dat vanaf 1 september 2019 stapsgewijs wordt ingevoerd.

De Gemeentelijke Academie voor Beeldende Kunsten en het filiaal van de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Lier zijn belangrijke troeven voor de cultuureducatie in Nijlen. Door samenwerking met lokale verenigingen, lokale handelaars & ondernemers alsook gemeentelijke projecten over de grenzen van beleidsdomeinen heen, kan de Gemeentelijke Academie haar maatschappelijke draagvlak vergroten en bijdragen tot een bruisend socio-cultureel leven. Ook door samenwerking met andere scholen kan de Academie een rol spelen in het versterken van het culturele bewustzijn en de culturele expressie van leerlingen uit het basis- en secundair onderwijs, en kan ze de stap naar het deeltijdse kunstonderwijs helpen bevorderen (*zie ook hoofdstuk cultuur*).

Als gemeentebestuur blijven we aandachtig voor bestuurlijke, inhoudelijke, pedagogische en andere onderwijsontwikkelingen. De beleidsadviseur onderwijs speelt hier een belangrijke rol. Hij/zij fungeert als de behouder van het onderwijs over alle beleidsdomeinen heen.

Leveren van steun en faciliteiten aan alle scholen

Omdat elk kind evenwaardig is, levert de gemeente steun en faciliteiten aan alle scholen op haar grondgebied, ongeacht het onderwijsnet. Ze doet dat in dialoog met de scholen. In Nijlen bestaat een goed en breed onderwijsoverleg waarbij de directies zijn vertegenwoordigd van alle scholen in de gemeente.

Dat gestructureerde en netoverschrijdende overleg vormt niet alleen een goede schakel tussen de gemeente en de scholen op haar grondgebied, het brengt de scholen bovendien dicht bij elkaar. Het maken van goede afspraken over uiteenlopende thema's en nemen van initiatieven in verscheidene domeinen gebeurt zonder afbreuk te doen aan de eigenheid van de scholen. Het overleg geeft het gemeentebestuur overigens de gelegenheid de scholen tijdig en grondig te informeren over maatschappelijke ontwikkelingen en beleidskeuzes die een impact hebben op het onderwijs. De beleidsadviseur onderwijs van de gemeente is het ambtelijke aanspreekpunt voor alle scholen. Het gemeentebestuur neemt een actieve rol op in het flankerende onderwijsbeleid, dat in het teken staat van gelijke onderwijskansen.

Kindvriendelijke en veilige schoolomgevingen, en duurzaam woon-schoolverkeer

De lokale overheid blijft inzetten op veilige schoolomgevingen en, in samenwerking met de scholen, op de sensibilisering van ouders met het oog op duurzaam verplaatsingsgedrag van en naar school. (*zie ook hoofdstuk mobiliteit*).

Sport

Sport verbindt en zorgt voor sociale samenhang.

We geven sport een centrale plaats binnen het beleid. Sport is een prachtig middel om de beleidsdomeinen vrije tijd, welzijn, gezondheid, ruimte en vele andere met elkaar te verbinden. Dat leidt tot een sterk maatschappelijk en sociaal beleid dat niemand in de kou laat staan.

Sportinfrastructuur en sportieve ruimte

Goed beheer, met een accent op onderhoud en renovatie

De sportinfrastructuur is een dienst aan de inwoners: individuen, sportclubs, scholen, ... Ze neemt een grote hap uit de gemeentelijke begroting. Het gemeentebestuur kiest voor een modern, eenvoudig en duidelijk organisatiemodel (onderhoud en personeel) gecombineerd met online functionaliteiten (reservatie en communicatie) voor alle gemeentelijke sportinfrastructuur. Er komt een masterplan infrastructuur geïntegreerd in het Beleids- en Beheerscyclus (BBC) 2020-2025.

Er komen conditiestaatmetingen voor alle sportinfrastructuur van de gemeente. De bestaande grote sportinfrastructuren dateren van 1977 (sportcentrum Nijlen) en 1995 (sporthal De Putting). Grote onderhoudswerken en beleidskeuzes dringen zich op: zwembad, sporthallen Nijlen en Kessel,

turnzaal Kerkeblokken. Gezien de impact van deze keuzes en werkzaamheden gaan we niet over één nacht ijs. We laten ons als bestuur grondig informeren en komen participatief tot duurzame beslissingen.

Nieuwe opportuniteiten voor eigentijdse sportinfrastructuur

Een zwembad in Nijlen is binnen de huidige context niet eenvoudig. Bovenlokale samenwerking kan dat verhelpen en ervoor zorgen dat allen hun sport kunnen beoefenen in een aangename zwembadomgeving en tegen een aanvaardbaar tarief. Daarom starten we gesprekken met de buurgemeenten, de provincie en de Vlaamse Overheid met het oog op het delen van de kosten en de investeringen.

Ondersteuning van de sportinfrastructuur van sportverenigingen

Een eigen (sport)infrastructuur zet de werking van sportclubs en -verenigingen financieel en organisatorisch zwaar onder druk. Ze vragen om financiële- en investeringsmogelijkheden. We ondersteunen hen in hun zoektocht naar voldoende financiële middelen. Het gaat in het bijzonder om dossiers rond: FH Nijlen, Kessel United en KFC Bevel.

Eenvoudige en doordachte administratie en communicatie

Sportclubs kampen met een tekort aan vrijwilligers, die vele petjes dragen: van penningmeester tot materiaalverantwoordelijke. Het beleidsdomein sport stuurt aan op een gestroomlijnde, eenvoudig toegankelijke administratie met digitale functionaliteiten, die up to date worden gehouden. Het gemeentebestuur communiceert naar de sportclubs helder en duidelijk waar ze kunnen aankloppen voor ondersteuning, die zo laagdrempelig mogelijk dient te gebeuren. Digitale projecten zijn prioritair.

Open ruimte voor sport

De open ruimte (bossen, trage wegen, ...) is belangrijk om Nijlenaars aan het bewegen en sporten te krijgen en te houden. We schenken de nodige aandacht aan de combinatie van sport en recreatie, en aan veilige, actieve verplaatsingen binnen de gemeente. Het gemeentebestuur verbindt sport met andere beleidsdomeinen via een doordacht ruimtelijk beleid. Ruimte en infrastructuur delen, zorgt voor een win-winsituatie, maar ook herbestemming of tijdelijke invulling tot beweegvriendelijke ruimte zorgt voor een promotie van sport en sportclubs.

Vraaggericht en op maat

De vrijetijdssector verbindt. Hij zorgt voor sociale samenhang en verdient gerichte ondersteuning voor evenementen en organisaties. Het uitwerken, samen met de vernieuwde Sportraad, dringt zich op van eenvoudige en doordachte subsidiereglementen op maat van de noden van de sportclubs.

Promotie van beweging en sport als verbinding binnen een integraal lokaal beleid

Bewegen en sport leveren maatschappelijk kapitaal op omdat ze helpen mensen gezond te houden. Goede en duidelijke communicatie over sport en het sportaanbod, via een brede en gerichte communicatiematrix, is van cruciaal belang om alle doelgroepen te bereiken. De sportclubs en actoren van de vrijetijdssector spelen een rol in de versterking van het gemeentelijke beleid. Samen hebben ze een breed aanbod voor alle Nijlenaars. Prioritair is het opvullen van de leemtes binnen het aanbod om zoveel mogelijk Nijlenaars aan het bewegen te krijgen en toe te leiden naar de sportclubs. Bijzondere aandacht gaat naar maatschappelijke kwetsbare doelgroepen: Bewegen op verwijzing (BOV), G-sport, UIT-pas, ...

Sportbeleidskracht

Sportbeleidskracht vraagt deskundigheid van de gemeentelijke medewerkers, die zich toespitst op verenigingsondersteuning, infrastructuurbeheer en sportpromotie. Sportbeleidskracht zorgt dat de vernieuwde Sportraad, de sportclubs en iedereen in het sport- en beweeglandschap de kans krijgen sport te verbinden met alle beleidsdomeinen en dus alle Nijlenaars.

Jeugd

“Een gezonde geest in een gezond lichaam” is het vertrekpunt en de leidraad van het jeugdbeleid.

De gemeente ziet voor zichzelf een begeleidende rol en richt zich op drie pijlers: opvoeding, vrije tijd en gezondheid. Kinderen/jongeren en hun ouders moeten in onze gemeente in een zo aangenaam mogelijke sfeer kunnen leven. We streven ernaar alle kinderen/jongeren te bereiken, in het bijzonder de kansarmen onder hen.

Eén van de belangrijkste middelen in het jeugdbeleid is het ‘Huis van het Kind’, dat in een eerste fase een digitaal huis wordt waar alle gezinnen terecht kunnen met vragen over opvoeding, vrije tijd en gezondheid. De uitdaging wordt dat Huis bereikbaar te maken voor alle gezinnen.

Peuters en kleuters: (0-6 jaar)

We hebben als gemeente een goed aanbod aan scholen, crèches, onthaalmoeders, buitenschoolse kinderopvang en ontspanning. We blijven die initiatieven ondersteunen en we bewaken de geleverde kwaliteit, die we verbeteren waar nodig. We blijven investeren in speelpleinen, naschoolse opvang en andere initiatieven voor de allerjongsten. Het Huis van het Kind krijgt een belangrijke doorwijsfunctie.

Kinderen: (6-12 jaar)

Het aanbod gericht op kinderen is goed uitgewerkt. We blijven de kwaliteit ervan bewaken en werken op dynamische wijze zodat het aanbod voldoende gevarieerd is en blijft. Dat aanbod moet laagdrempelig zijn zodat kwetsbare kinderen niet uit de boot vallen. Het Huis van het Kind wordt het eerste aanspreekpunt. *Tieners: (12-18 jaar)*

De tieners zijn als groep de grootste uitdaging voor het jeugdbeleid. De sportclubs, jeugdbewegingen, jeugdhuis en andere initiatieven zijn plaatsen waar ze elkaar ontmoeten en waar we hen kunnen helpen bij hun groei naar volwassenheid. Puberen is zelden vanzelfsprekend en jongeren die de weg af en toe kwijt zijn, gaan we actief opsporen en hulp bieden. We werken daarbij samen met alle betrokkenen: ouders, scholen, Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB), sportclubs, jeugdbeweging, het Jongerenaanbod CAW, ...

Jongvolwassenen: (18-24 jaar)

De pijler ‘opvoeding’ van het jeugdbeleid verandert voor die doelgroep in ‘begeleiding’. Jongvolwassen wijzen we de weg waar we als gemeente vooral een adviserende en doorverwijzende functie hebben. Voor 18-24-jarigen is het belangrijk dat we nauw samenwerken met alle diensten zodat betaalbaar wonen/leven in Nijlen voor iedereen haalbaar wordt. Kwetsbare jongeren begeleiden we in samenwerking met het OCMW. We gaan met jongvolwassenen actief in dialoog rond mobiliteit, duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkeling, ...

Jeugdwerk: (0-24 jaar)

Als gemeente hanteren we de principes dat “kinderen kind mogen zijn” en “jongeren jong mogen zijn”. Daarom voorzien we in voldoende en aangepaste speel- en cultuuruimte. We ondersteunen de jeugdbewegingen, het jeugdhuis en andere jongerenverenigingen. Ze zijn tevreden partners en dat willen we zo houden. Onze kinderen en jeugd kunnen actief participeren aan het beleid. De kindergemeenteraad en jeugdraad zijn belangrijke inspraakorganen om de noden van kinderen en jongeren te kennen en te toetsen.

Cultuur

Verscherping van de cultuurmissie.

Eigen aanbod

We bieden een complementair cultuuraanbod. Waar mogelijk stimuleren we samenwerking en integratie met andere diensten zoals Jeugd, Onderwijs, Senioren, ... We begeleiden en ondersteunen initiatieven uit het veld. Waar het noodzakelijk is, maken we keuzes en volgen we projecten en inzet van middelen op. Dat garandeert een evenwicht tussen de bestede middelen en het geleverde aanbod. (*cultuuracademie: zie ook hoofdstuk onderwijs*)

Organisatie, verenigingen en veld

We kiezen voor een actieve betrokkenheid en ondersteuning van de culturele verenigingen en bij uitbreiding van het hele culturele veld. Overlegorganen en -momenten worden aan de huidige noden aangepast.

We herbekijken het subsidiereglement voor cultuur en richten ons daarbij op een maximale harmonisatie met de andere diensten binnen Vrije Tijd waaronder Jeugd en Sport.

Infrastructuur

Naast de bestaande tentoonstellingsmogelijkheden willen we onze kunstacademie, de podiumkunsten en de lokale kunstenaars nog bijkomende mogelijkheden bieden. Daartoe gaan we op zoek naar tijdelijke ("pop up") en/of permanente ruimten binnen het gemeentelijk patrimonium of werken we samen met derden. We bekijken dit onder andere in het kader van het Kerkenbeleidsplan (tijdens het opstellen van het Kerkenbeleidsplan werden er enkele inspirerende voorbeelden getoond).

Bibliotheek

De bibliotheek kende aan het einde van de vorige legislatuur opnieuw een groei van het aantal leners en uitleningen, van online-accounts en gebruikers. Het is de bedoeling die groei aan te houden.

We ondersteunen het succes van de bibliotheek in 2019 met de lancering van de nieuwe website en met de vernieuwing en uitbreiding van publiek internet. Het moderniseringsproject voor de bibliotheek voorziet in de jaren daarop de inwerkingtreding van een eengemaakt bibliotheeksysteem ter vervanging van provinciale systeem Brocade. De vzw Cultuurconnect begeleidt de gemeente bij de digitalisering van de bibliotheek en zorgt voor de implementatie. De verwerking van de bibliotheekcollectie besteden we gestaag uit.

De bibliotheek volgt de vernieuwingen in leesland op en past die toe in overleg met het gemeentelijke bestuur. Prioritaire projecten en acties hebben in de eerste plaats met digitalisering te maken.

Toerisme

Bundeling van krachten.

Nijlen staat bekend als een schitterende gemeente, een verwijzing naar de diamantverwerking waarin de gemeente vroeger een sleutelrol speelde in de Kempen. Maar ten minste even inspirerend is het hoogwaardige landschap dat op wandelafstand van het centrum in overvloed aanwezig is en waarin nog authentieke landschappen te bewonderen zijn. We willen Nijlen met al haar troeven en faciliteiten op de kaart zetten. We optimaliseren de inrichting en de uitstraling van het openbare domein en zorgen voor ondersteunende faciliteiten voor de bezoekers. We leggen de ambitie hoog voor een toekomstbestendig beleid en daarom overstijgen we de logica van één beleidsdomein en één beleidstermijn.

Partnerschappen

Het beleid waar we voor tekenen, gaat coalities en partnerschappen met andere stakeholders aan over de beleidsdomeinen heen. Om de vele troeven en facetten van Nijlen maximaal uit te spelen, werken we aan synergiën tussen cultuur, milieu, natuur, erfgoed, mobiliteit, handel, horeca, ambachten, ruimtelijke ontwikkeling, onderwijs, ... Volgende partnerschappen staan voorop: 'Toerisme Provincie Antwerpen', 'Erfgoedcel Kempens Karakter', 'Briljante Kempen', IOED Berg en Nete', 'Regionaal Landschap Rivierenland', 'Kempens Landschap'.

Willen we onze identiteit versterken en Nijlen met al haar troeven en faciliteiten op de kaart zetten, dienen we constructief samen te werken met lokale stakeholders zoals lokale ondernemers, ambachtslui, kunstenaars, verenigingen, verschaaffers van logies, ... Die samenwerking kan bestaan uit ondersteuning van initiatieven van derden, gezamenlijke productontwikkeling en marketing & communicatie.

De identiteit van ons landschap versterken.

Nijlen maakt deel uit van het Kempense landschap en heeft drie grote soorten landschappen: de natte valleien van beken en rivieren, de zandruigen tussen de valleien waar de dorpen zijn gegroeid en de hellende flanken tussen beide waarop vaak landbouw wordt bedreven. Elk van die landschappelijke eenheden heeft haar eigen logica en identiteit, die we versterken. In het valleilandschap zijn lopende bovenlokale projecten en planningsprocessen, in het bijzonder het Sigmaproject, evenveel kansen om de structuurkenmerken van de valleigebieden te versterken en beleefbaar te maken.

Schaalvergroting en verbreding/omvorming van de bedrijfsfuncties kenmerken de landbouwsector de jongste decennia. Die evolutie heeft gevolgen voor het agrarische landschap (*zie ook hoofdstuk landbouw*). Heide en bossen op de hogere en droge zandruigen zijn versnipperd door het uitzetten van de dorpen en de verspreide bebouwing. Die trend gaan we tegen met een beleid dat natuur- en bosgebieden met elkaar verbindt (*zie ook hoofdstuk ruimtelijke ontwikkeling*). Het vertellen van verhalen, zowel offline als online, over landschappen die niet langer (onmiddellijk) zichtbaar zijn, helpt bij de versterking van de identiteit van onze gemeente.

Duidelijke onthaalplekken aanwijzen

Bezoekers hebben er baat bij wanneer ze gecoördineerde informatie krijgen over bestemmingen en sites. Om de relatie tussen de bezoekmogelijkheden te accentueren, wijzen we duidelijke onthaalplekken aan, waar gebundelde informatie voorhanden is. Die plekken staan in voor de ontvangst van de bezoeker en het tonen van het gebied waarvan ze de bereikbaarheid versterken. Dat alles vergroot de beleving van het landschap.

Performant netwerk van zachte verbindingen.

De gemeente ontwikkelt een performant netwerk van zachte lokale verbindingen met een duidelijke hiërarchie. Partnerschappen zijn belangrijk voor de ontsluiting via en de aansluiting op het bovenlokale netwerk. We werken samen met: het Regionaal Landschap Rivierenland, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Natuurpunt, Toerisme Provincie Antwerpen en Kempens Landschap zijn enkele belangrijke partners in de bovenlokale uitrol van de Valleiroute in de vallei van de Grote Nete. De provincie Antwerpen is een belangrijke partner (trekker) bij de totstandkoming van de fiets-o-strade (*zie ook hoofdstuk mobiliteit*).

Versterking van de relatie tussen de dorpen en het landschap eromheen.

Nijlen bestaat uit vier uit elkaar gelegen dorpskernen, die als aparte entiteiten in de open ruimte herkenbaar zijn. Nieuwe verkavelingen en lintbebouwing langs de verbindende wegen hebben het onderscheid tussen dorp en het omliggende gebied aangetast. De relatie is vertroebeld en het beleid ijvert om dat te verhelpen (*zie ook hoofdstuk ruimtelijke ontwikkeling*).

Valleien van de Grote en Kleine Nete als recreatieve dragers.

We verbreden de beleving vanop de dijken van de Grote en de Kleine Nete tot de gehele riviervallei. We zorgen voor duidelijke knooppunten en routes die de recreanten op de dijken van de Nete uitnodigen andere bestemmingen in de gemeente aan te doen.

Versnipperde bestemmingen boosten door ze te clusteren.

Nijlen heeft veel afzonderlijke toeristische, recreatieve deelbestemmingen. Door de bundeling van krachten moet het versnipperde aanbod een sterkere uitstraling en een betere organisatie krijgen. We zien de kans om dicht bij elkaar gelegen deelbestemmingen met elkaar te verbinden en te organiseren in een cluster. Hierdoor kan een symbiose ontstaan waarbij het geheel meer is dan de som der delen. Potentiële gebieden zijn: Cluster Kesselse Heide en omgeving, en Cluster Kruiskensberg en omgeving.

Aantrekkelijk aanbod aan toeristische producten en uitnodigende productcombinaties.

Mensen inspireren tot een bezoek aan Nijlen en hun gemiddelde verblijfsduur in de gemeente verlengen, doen we onder andere door het toeristische aanbod steeds opnieuw te variëren, de bestaande producten te optimaliseren en er nieuwe te ontwikkelen. Het permanente aanbod krijgt versterking van tijdelijke initiatieven: evenementen, producten en combinatie van producten. De diversiteit aan arrangementen moet de veelheid aan doelgroepen aanspreken. Nieuwe initiatieven kunnen worden uitgewerkt samen met lokale ondernemers, organisatoren van evenementen, ambachtslui, ...

Marketing & Communicatie.

Onbekend is onbemind. Gerichtte communicatie verhelpt dat euvel. We verhogen de naambekendheid van Nijlen zodat meer toeristen ons komen bezoeken en bij de eigen mensen/medewerkers de trots groeit over hun gemeente.

Goede en gerichtte communicatie door de gemeente heeft een duurzame huisstijl nodig, zowel online als offline, die de identiteit en het typische karakter van Nijlen weerspiegelt. Die huisstijl helpt onze gemeente een sterkere uniciteit te verwerven.